

ЕБРД Акциони план заштите животне средине и социјалних питања

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
УР 1	Процјена и управљање утицајима и аспектима заштите животне средине и социјалних питања						
1.1	<p>Осигурати да су захтјеви наведени у Еколошкој дозволи и овом Акционом плану укључени у тендерску документацију. Аутопутеви РС ће осигурати да тендерска документација Пројекта укључи слиједеће:</p> <ul style="list-style-type: none"> Све захтјеве из Еколошке дозволе који се односе на овај Пројекат, као и захтјеве овог Акционог плана; Јасан захтјев за Извођача радова да изради cjеловити План управљања заштитом животне средине и социјалним питањима током изградње који ће укључити слиједеће: <ul style="list-style-type: none"> План управљања градилиштем, План спрјечавања емисије прашине, План контроле буке и вибрација у животној средини, План управљања позајмиштем, План управљања материјалом из ископа, План управљања отпадом, План управљања отпадним водама, План управљања материјалом, План приправности и реаговања у случају удеса, План управљања биодиверзитетом (уколико буде захтјеван након Скрининга биодиверзитета), Технологију извођења радова у водотоку и близини водотока, и Управљање кумулативним утицајима током упоредне градње тунела (види 1.2). Захтјеве УР бр. 2 и УР бр. 4 у оквиру ЕБРД стандардне тендерске документације за радове. Поступак управљања измјенама гдје се све измјене или приједлози Извођача на одговарајући начин анализирају и оцјењују од стране Надзора (и Аутопутева РС) са аспекта њиховог утицаја на животну средину и социјална питања и одговарајуће мјере за ублажавање дефинишу и примјењују. 	<p>На одговарајући начин је одговорено на све утицаје на животну средину и социјална питања током градње.</p> <p>Усклађеност са ЕБРД Условима за реализацију.</p> <p>Усклађеност са захтјевима законских прописа.</p>	<p>УР 1: Процјена и управљање утицајима и аспектима заштите животне средине и социјалних питања.</p> <p>УР 2: Радни односи и услови рада.</p> <p>УР 3: Ефикасност ресурса и спрјечавање и контрола загађења</p> <p>УР 4: Здравље и безбједност</p> <p>УР 6: Заштита биодиверзитета и одрживо управљање живим природним ресурсима.</p>	<p><i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС.</p> <p><i>Ресурси:</i> интерни (Аутопутеви РС).</p>	<p>Припремити и објавити тендерску документацију у складу са Планом пројекта Аутопутева РС.</p> <p>Истовремено са припремом Уговора о пројектовању и изградњи, спровести поступак избора Надзора.</p>	<p>Тендерска документација садржи све специфичне захтјеве, доступне за проверу од стране ЕБРД.</p> <p>Надзор мора прегледати и потврдити да су планови у складу са ЕБРД Условима за реализацију или добром међународном праксом, гдје је примјењиво.</p> <p>Примјена Плана управљања заштитом животне средине и социјалним питањима током градње се проверава од стране Надзора.</p> <p>Годишњи извјештаји о заштити животне средине и социјалним питањима ка ЕБРД.</p>	
1.2	<p>Кумулативни утицаји током градње тунела: Аутопутеви РС морају успоставити и одржавати сарадњу са ЈП Аутоцесте (ФБИХ) током пројектовања и градње тунела Путниково Брдо 2 и морају разумјети и управљати кумулативним утицајима током упоредне градње тунела,</p>	<p>На одговарајући начин је одговорено на све утицаје на</p>	<p>УР 1: Процјена и управљање утицајима и аспектима заштите</p>	<p><i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС.</p> <p><i>Ресурси:</i> интерни (Аутопутеви РС),</p>	<p>Административна одлука прије завршетка и објављивања</p>	<p>Формализована административна одлука о сарадњи током градње.</p>	

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
	<p>посебно на саобраћај, локалну инфраструктуру и јавну безбједност.</p> <p>Аутопутеви РС морају осигурати да тендерска документација Пројекта садржи јасан захтјев за Извођача да се дијелови Плана заштите животне средине и социјалних питања током градње који се односе на градњу тунела ускладе са одговарајућим дијеловима Плана ЈП Аутоцесте.</p>	<p>животну средину и социјална питања током градње.</p> <p>Усклађеност са ЕБРД Условима за реализацију.</p>	животне средине и социјалних питања.	надлежни органу, Извођач, Надзор.	<p>тендерске документације.</p> <p>План заштите животне средине и социјалних питања током градње усаглашен са одговарајућим Планом ЈП Аутоцесте прије почетка градње тунела.</p>	<p>План заштите животне средине и социјалних питања током градње да предвиди кумулативне утицаје упоредне градње тунела.</p> <p>Надзор да провјери у одобри одредбе Плана заштите животне средине и социјалних питања током градње у дијелу који се односу на упоредну градњу тунела.</p>	
1.3	<p>Успостављање система управљања заштитом животне средине и социјалним питањима (ЕСМС). Аутопутеви РС морају наставити развој свог ЕСМС система у складу са ISO 14001 или другим одговарајућим међународним стандардом и смјерницама датим у ISO 26001. Постојеће компоненте система (нпр. поступке утврђене законским прописима РС) потребно је укључити у интегрисани систем управљања. ЕСМС треба да обухвати све аспекте рада Аутопутева РС, укључујући извођење радова, кориштење аутопута и властите интерне институционалне активности.</p> <p>ЕСМС треба да омогући интегрисање планова управљања захтјеваних овим Акционим планом. План управљања заштитом животне средине и социјалним питањима треба да буде кључни документ захтјеван уговором са Извођачем и треба да га чине План управљања заштитом животне средине и социјалним питањима током градње и План управљања заштитом животне средине и социјалним питањима током рада Пројекта.</p> <p>Као дио постојећег система управљања, Аутопутеви РС морају преиспитати адекватност интерних поступака током надзора градње планираних тунела, уколико то већ није учињено током градње два претходна тунела у РС.</p>	Оптимизовање система управљања заштитом животне средине кроз хармонизовани/интегрисани систем.	УР 1: Процјена и управљање утицајима и аспектима заштите животне средине и социјалних питања	Аутопутеви РС. <i>Ресурси:</i> интерни, подршка из ЕБРД фондова за техничку помоћ, / консултант.	<p>Договорити са ЕБРД. Отпочети рад прије градње а завршити у вријеме пуштања у рад новог аутопута.</p> <p>Провјера адекватности интерних поступака током надзора градње планираних тунела, прије почетка градње.</p>	Документација система управљања заштитом животне средине и социјалним питањима, укључујући и резултате мониторинга током реализације Пројекта.	
1.4	План заштите животне средине и социјалних питања у фази рада аутопута: Аутопутеви РС морају израдити и примјенити План заштите животне средине и социјалних питања у фази рада аутопута који ће укључити мјере захтјеване Еколошком дозволом и овим Акционим планом и укључити најмање слиједеће:	На одговарајући начин је одговорено на све утицаје на животну средину	УР 1: Процјена и управљање утицајима и аспектима заштите животне средине и	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС. <i>Ресурси:</i> интерни (Аутопутеви РС)	План израдити прије пуштања у рад аутопута.	План на располагању прије почетка рада аутопута.	

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
	<ul style="list-style-type: none"> Контролу загађења и површинског отицаја са пута, Одржавање трасе и контролу вегетације, Озелењавање, Управљање отпадом, Приправност и реаговање у ванредној ситуацији. <p>Такође се морају утврдити задужења и одговорности за примјену и надзор мјера из Плана. План треба садржати трошкове како би се могао успоставити годишњи буџет за примјену Плана.</p>	<p>и социјална питања током градње.</p> <p>Усклађеност са ЕБРД Условима за реализацију.</p>	социјалних питања.	да утврде буџет за примјену Плана и мониторинг. Консултант може бити ангажован за поједине планове.		Годишњи извјештаји о заштити животне средине и социјалним питањима ка ЕБРД..	
1.5	<p>Мониторинг Пројекта и извјештавање: Аутопутеви РС морају захтијевати да Извођач и Надзор договоре мониторинг програм у фази градње који мора укључити захтјеве наведене у Еколошкој дозволи и овом Акционом плану, тј. слиједеће:</p> <ul style="list-style-type: none"> Прије почетка градње провести испитивање "нултог стања" квалитета ваздуха, нивоа буке, структурног интегритета објеката на траси тунела (уколико ће се спроводити минирање), квалитета воде водотока; Мониторинг током градње мора укључити: квалитет ваздуха, ниво буке, ниво вибрација код рецептора на траси тунела (у случају минирања), квалитет и ниво подземних вода, квалитет воде водотока, визуелни преглед засада, загађење земљишта; Мониторинг биодиверзитета (уколико Скрининг биодиверзитета захтјева израду Плана управљања биодиверзитетом); <p>Аутопутеви РС морају захтијевати од извођача задуженог за одржавање аутопута да спроводи оперативни мониторинг током рада аутопута, у складу са захтјевима Еколошке дозволе и овог Акционог плана:</p> <ul style="list-style-type: none"> Мониторинг током кориштења аутопута мора да укључи: квалитет ваздуха (укључујући тунелске портале и вентилационе испусте), ниво буке, квалитет ефлуента са пута, квалитет воде у водотоку у случају удеса, загађење земљишта и мониторинг биодиверзитета (уколико буде захтјеван Планом управљања биодиверзитетом). 	<p>На одговарајући начин је одговорено на све утицаје на животну средину и социјална питања током градње.</p> <p>Усклађеност са ЕБРД Условима за реализацију.</p> <p>Усклађеност са захтјевима законских прописа.</p>	<p>УР 1: Процјена и управљање утицајима и аспектима заштите животне средине и социјалних питања.</p> <p>УР 3: Ефикасност ресурса и спрјечавање и контрола загађења</p> <p>УР 6: Заштита биодиверзитета и одрживо управљање живим природним ресурсима.</p>	<p><i>Одговорност:</i></p> <p>Аутопутеви РС да надзиру и осигурају примјену.</p> <p>Извођач да организује. Надзор да одобри План мониторинга и врши надзор примјене Плана током градње.</p> <p><i>Ресурси:</i></p> <p>Извођач, трећа лица - лабораторије.</p>	<p><i>Прије градње:</i></p> <p>Испитивање нултог стања и израда Плана мониторинга током градње.</p> <p><i>Прије почетка рада:</i></p> <p>Мониторинг план током рада аутопута.</p>	<p>Документовани планови мониторинга, које је одобрио Надзор.</p> <p>Мјесечни, квартални и годишњи извјештаји Надзора ка Аутопутевима РС, прије почетка градње и током градње.</p> <p>Извјештаји мониторинга током рада аутопута.</p> <p>Годишњи извјештаји за надлежне органе.</p> <p>Годишњи извјештаји ка ЕБРД.</p>	
УР 2	Радни односи и услови рада						
2.1	<p>Политике управљања људским ресурсима: Аутопутеви РС ће захтјевати од Извођача да изради и примјени Политику управљања људским ресурсима, укључујући одредбе о забрани рада малолетника, принудног рада и рјешавање жалби радника.</p>	Ефективно и унапријеђено управљање људским ресурсима и радном снагом.	УР 2: Радни односи и услови рада.	<p><i>Одговорност:</i></p> <p>Аутопутеви РС да утврде одговорности у тендерској документацији, Извођач је</p>	Прије почетка градње.	Политике управљања људским ресурсима примјењене и одобрене од	

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
				одговоран за примјену током извођења радова. <i>Ресурси:</i> Извођач.		стране Надзора.	
2.2	<p>Ангажовање локалне радне снаге: Тендерском документацијом захтјевати од извођача да изради Политику управљања људским ресурсима која подразумјева: 1) оглашавање потребе за пословима на локалном подручју, 2) подстицање и привлачење локалне радне снаге да конкуришу за послове (укључујући жене), 3) давање приоритета радној снази са локалног подручја, гдје је могуће и практично (укључујући жене кад је могуће). Приоритет треба да имају особе обухваћене процесом откупа земљишта и пресељења које су прошле обуку за запослење (погледати УР бр. 5).</p> <p>Извођач треба да примјени Политику.</p>	Локалне економске користи и поновно успостављање извора прихода услјед измјештања које је изазвао Пројекат	УР 2: Радни односи и услови рада. Добра пракса.	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС да утврде одговорности у тендерској документацији, Извођач је одговоран за примјену током извођења радова. <i>Ресурси:</i> Извођач.	Прије завршетка тендерске документације.	<p>Одговарајућа поглавља о радним односима и условима на раду у ревидираној тендерској документацији.</p> <p>Запошљавање локалне радне снаге током градње треба да буде евидентирано од стране Извођача и достављено Надзору.</p> <p>Извјештај о томе укључити у Годишњи извјештај о заштити животне средине и социјалним питањима за ЕБРД.</p>	
2.3	Кодекс понашања радника/опште управљање: Извођач ће примјенити мјере за управљање потенцијалним негативним утицајима прилива радника на локално подручје, укључујући опште мјере, здравствене прегледе, кодекс понашања, итд. – ово ће бити утврђено у сразмјери са бројем радника које Пројекат буде захтјевао.	Ефективно и унапријеђено управљање радном снагом.	УР 2: Радни односи и услови рада. УР 4: Здравље и безбједност	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС да утврде одговорности у тендерској документацији, Извођач је одговоран за примјену током извођења радова. <i>Ресурси:</i>	Мјере наведене у Плану управљања заштитом животне средине и социјалним питањима током градње прије почетка градње и примјењене током градње.	Мјере наведене у Плану управљања заштитом животне средине и социјалним питањима током градње.	

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
				Извођач.			
2.4	Одријеђивање локације кампа за смјештај радника: уколико буде потребно успоставити камп за смјештај радника, то ће бити учињено на одговарајућој локацији, ван осјетљивих подручја. Извођач ће спровести консултације са надлежним органима у циљу одријеђивања одговарајуће локације и умањења сметњи за локалну заједницу. Укључити локалну заједницу у фази предлагања локације кампа и обезбједити им контакт информације за случај да имају питања које је потребно ријешити.	Умањење сметњи за локалне заједнице.	УР 2: Радни односи и услови рада.	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС да утврде одговорности у тендерској документацији, Извођач је одговоран за примјену током извођења радова. <i>Ресурси:</i> Извођач.	Прије постизања споразума о привременом заузећу земљишта за кампове за смјештај радника.	Спроведене консултације и нема жалби на рад кампова за смјештај радника.	
УР 3 Ефикасност ресурса и спрјечавање и контрола загађења							
3.1	Мониторинг квалитета ваздуха током градње: Извођач мора израдити и примјенити план мониторинга квалитета ваздуха, као дио Плана управљања заштитом животне средине и социјалним питањима током градње. Планом мониторинга квалитета ваздуха мора се дефинисати режим мониторинга и репрезентативна мјерна мјеста у односу на положај рецептора. Надзор мора одобрити План мониторинга а Аутопутеви РС га морају прихватити. Извјештаји о мониторингу квалитета ваздуха се морају достављати.	На одговарајући начин је одговорено на све утицаје на животну средину и социјална питања током градње. Усклађеност са ЕБРД Условима за реализацију. Усклађеност са захтјевима законских прописа.	УР 1: Процјена и управљање утицајима и аспектима заштите животне средине и социјалних питања. УР 3: Ефикасност ресурса и спрјечавање и контрола загађења.	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС да надзиру и осигурају примјену. Извођач да организује. Надзор да одобри План мониторинга и врши надзор примјене Плана током градње. <i>Ресурси:</i> Извођач, трећа лица - лабораторије.	<i>Прије градње:</i> Испитивање нултог стања и израда Плана мониторинга током градње.	Документовани планови мониторинга, које је одобрио Надзор и Аутопутеви РС. Мјесечни, квартални и годишњи извјештаји Надзора ка Аутопутевима РС, прије почетка градње и током градње. Годишњи извјештаји за надлежне органе. Годишњи извјештаји ка ЕБРД.	
3.2	Мониторинг буке и вибрација током градње: Извођач мора израдити и примјенити план мониторинга буке и вибрација, као дио Плана управљања заштитом животне средине и социјалним питањима током градње. Планом	На одговарајући начин је одговорено на	УР 1: Процјена и управљање утицајима и	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС	<i>Прије градње:</i> Испитивање нултог стања и	Документовани планови мониторинга,	

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
	<p>мониторинга мора се дефинисати режим мониторинга и репрезентативна мјерна мјеста у односу на положај рецептора. Надзор мора одобрити План мониторинга а Аутопутеви РС га морају прихватити. Извјештаји о мониторингу буке и вибрација се морају достављати.</p> <p>Уколико се током изградње тунела буде вршило минирање, структурни интегритет објеката у близини тунела ће бити провјерен и забиљежен, прије и након минирања. Нивои вибрација ће бити праћени током минирања на локацијама репрезентативних рецептора.</p>	<p>све утицаје на животну средину и социјална питања током градње.</p> <p>Усклађеност са ЕБРД Условима за реализацију.</p> <p>Усклађеност са захтјевима законских прописа.</p>	<p>аспектима заштите животне средине и социјалних питања.</p> <p>УР 3: Ефикасност ресурса и спрјечавање и контрола загађења.</p>	<p>да надзиру и осигурају примјену.</p> <p>Извођач да организује. Надзор да одобри План мониторинга и врши надзор примјене Плана током градње.</p> <p><i>Ресурси:</i> Извођач, трећа лица - лабораторије.</p>	<p>израда Плана мониторинга током градње.</p>	<p>које је одобрио Надзор и Аутопутеви РС.</p> <p>Мјесечни, квартални и годишњи извјештаји Надзора ка Аутопутевима РС, прије почетка градње и током градње.</p> <p>Годишњи извјештаји за надлежне органе.</p> <p>Годишњи извјештаји ка ЕБРД.</p>	
3.3	<p>Мониторинг квалитета ваздуха током рада аутопута: Извођач задужен за одржавање аутопута мора изградити и примјенити план мониторинга квалитета ваздуха, као дио Плана управљања заштитом животне средине и социјалним питањима током рада. Планом мониторинга квалитета ваздуха мора се дефинисати режим мониторинга и репрезентативна мјерна мјеста у односу на положај рецептора, укључујући тунелске портале и вентилационе испусте. Аутопутеви РС морају одобрити План. Извјештаји о мониторингу квалитета ваздуха се морају редовно достављати.</p>	<p>На одговарајући начин је одговорено на све утицаје на животну средину и социјална питања током градње.</p> <p>Усклађеност са ЕБРД Условима за реализацију.</p> <p>Усклађеност са захтјевима законских прописа.</p>	<p>УР 1: Процјена и управљање утицајима и аспектима заштите животне средине и социјалних питања.</p> <p>УР 3: Ефикасност ресурса и спрјечавање и контрола загађења.</p>	<p><i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС да надзиру и осигурају примјену.</p> <p><i>Ресурси:</i> Извођач, трећа лица - лабораторије.</p>	<p>Ambient air quality monitoring plan to be developed before commencement of road operation.</p>	<p>Извјештаји о мониторинг квалитета ваздуха</p> <p>Годишњи извјештаји за надлежне органе.</p> <p>Годишњи извјештаји ка ЕБРД.</p>	
3.4	<p>Зидови за заштиту од буке: Аутопутеви РС морају осигурати да се провјери адекватност Главног пројекта заштите од буке из 2010. у слиједићем:</p> <ul style="list-style-type: none"> да ли пројектовани зидови за заштиту од буке одговарају садашњем стању, тј. садашњем броју и положају рецептора; и који су могући утицаји буке на рецепторе током будућег рада надвожњака и вијадукта, што није било узето у обзир моделом буке 	<p>На одговарајући начин је одговорено на све утицаје на животну средину и социјална питања током градње.</p>	<p>УР 3: Ефикасност ресурса и спрјечавање и контрола загађења.</p> <p>Правилник о дозвољеним</p>	<p><i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС</p> <p><i>Ресурси:</i> Када се утврде потребни ресурси, они ће бити урачунати у трошкове</p>	<p>Одриједити прије израде тендерске документације, осим уколико зидови за заштиту не буду</p>	<p>Карте и цртежи са довољним нивоом детаљности да би зидови могли бити планирани и изграђени.</p>	

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
	<p>нити Главним пројектом из 2010.</p> <p>Ово може бити детаљно одређено или у тендерској документацији или од стране Извођача радова уз сагласност Надзора и Аутопутева РС. Локалне заједнице у којима ће зидови бити постављени морају бити унапријед обавјештене о томе.</p>	градње.	границама интензитета звука и шума, 1989.	Пројекта дефинисане од стране Извођача.	дио уговора о пројектовању и изградњи са Извођачем.		
3.5	<p>Главни пројекат – Хидрологија и хидротехника. Аутопутеви РС морају ангажовати стручњаке који ће извршити ревизију књиге Главног пројекта: Хидрологија и хидротехника из 2010. године за мост Руданка, са аспекта информација о поплавама из 2014. године. Ово се мора урадити у сарадњи са институцијом надлежном за наведено сливно подручје. Аутопутеви РС морају осигурати да се у складу са ревизијом хидролошке и хидротехничке документације уради одговарајућа анализа и ако је неопходно, ревизија целокупне пројектне документације.</p>	<p>Ризици по инфраструктуру Пројекта услјед поплава.</p> <p>Ризици по животну средину услјед плављења изазваног Пројектом.</p>	УР 3: Ефикасност ресурса и спрјечавање и контрола загађења	<p><i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС</p> <p><i>Ресурси:</i> Када се утврде потребни ресурси, они ће бити урачунати у трошкове Пројекта дефинисане од стране Извођача.</p>	Хитно. Ревидирати студије (или потврдити да су постојеће студије и даље валидне) и унијети измене у пројекат прије завршетка тендерске документације.	<p>Ревидиране студије, одобрене од стране релевантних заинтересованих страна, укључујући надлежне институције за наведено сливно подручје.</p> <p>Ревизија мора бити потврђена и од стране ЕБРД.</p>	
3.6	<p>План управљања материјалом из ископа: Извођач мора израдити План управљања материјалом из ископа, као дио Плана управљања заштитом животне средине и социјалних питања током градње. Планом се морају предвидјети локације настанка овог материјала, количине, локације за депоновање овог материјала и транспорт до њих, неопходне дозволе, могућности поновног кориштења, мјере ублажавања укључујући рехабилитацију локација гдје је материјал одложен. Планом се мора размотрити одлагање материјала у напуштена позајмишта или друга деградирани подручја и мора се обавезати да ће за све депоније материјала из ископа бити прибављене одговарајуће дозволе.</p>	<p>На одговарајући начин је одговорено на све утицаје на животну средину и социјална питања током градње.</p> <p>Усклађеност са ЕБРД Условима за реализацију.</p> <p>Усклађеност са захтјевима законских прописа.</p>	<p>УР 1: Процјена и управљање утицајима и аспектима заштите животне средине и социјалних питања.</p> <p>УР 3: Ефикасност ресурса и спрјечавање и контрола загађења.</p>	<p><i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС да осигурају примјену.</p> <p>Извођач да организује. Надзор да одобри План и врши надзор примјене Плана током градње.</p> <p><i>Ресурси:</i> Извођач, трећа лица.</p>	<p><i>Прије почетка градње:</i></p> <p>План управљања материјалом из ископа.</p>	<p>Документовани План који је одобрио Надзор и Аутопутеви РС.</p> <p>Мјесечни, квартални и годишњи извјештаји Надзора ка Аутопутевима РС, прије током градње.</p> <p>Годишњи извјештаји за надлежне органе.</p> <p>Годишњи извјештаји ка ЕБРД.</p>	

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
УР 4	Здравље и безбједност						
4.1	<p>План управљања заштитом здравља и безбједности на раду током градње аутопута: Извођач ће израдити План као дио свог система управљања заштитом здравља и безбједности на раду у складу са OHSAS 18001 или другим еквивалентним стандардом. Услови уговора између Извођача и подизвођача треба да обезбједе да подизвођачи придржавају Плана и система управљања Извођача.</p> <p>Извођач мора предузети одговарајуће мјере у циљу смањења полно преносивих болести међу радницима и у локалној заједници, укључујући обезбјеђење презерватива и информација о подизању свијести међу запосленима о преношењу вируса полно преносивих болести.</p> <p>План управљања заштитом здравља и безбједности на раду током градње мора предвидјети мјере за безбједан рад на мински сумњивим површинама као и за рад са експлозивним средствима. Аутопутеви РС морају прослиједити Извођачу све информације које добију од Центра за уклањање мина БиХ.</p> <p>У циљу заштите јавне безбједности, Извођач мора примјенити мјере за онемогућавање приступа неовлашћених лица на градилиште, постављањем ограда и сигнализације.</p>	<p>Унапријеђен учинак у заштити здравља и безбједности на раду за локалну радну снагу.</p> <p>Усклађеност са ЕБРД Условима за реализацију у области заштите здравља.</p>	<p>УР 2: Радни односи и услови рада.</p> <p>УР 4: Здравље и безбједност</p>	<p><i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС да укључе у захтјеве тендера. Извођач одговоран за примјену.</p> <p>Ревизија од стране Надзора.</p> <p><i>Ресурси:</i> Извођач – одријеђена особа за управљање заштитом здравља и безбједности и одговарајућа опрема.</p>	<p>Захтјев да буде саставни део тендерске документације.</p> <p>План мора бити одобрен од стране Надзора прије изградње.</p> <p>Примјењивати током градње.</p>	<p>Тендерска документација са захтјевом.</p> <p>Документовани План управљања заштитом здравља и безбједности на раду – ажурни подаци о статистици здравља и безбједности.</p> <p>Аутопутевима РС доставити информације о примјени а статистику доставити ЕБРД.</p>	
4.2	<p>План управљања заштитом здравља и безбједности на раду током кориштења аутопута: Аутопутеви РС ће успоставити План управљања заштитом здравља и безбједности на раду за одржавање аутопута, као дио система управљања, у складу са OHSAS 18001 или другим еквивалентним стандардом.</p>	<p>Унапријеђен учинак у заштити здравља и безбједности.</p>	<p>УР 4: Здравље и безбједност</p>	<p><i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС.</p> <p><i>Ресурси:</i> Аутопутеви РС и извођачи.</p>	<p>План мора бити достављен ЕБРД прије пуштања у рад аутопута.</p> <p>Примјењивати током кориштења аутопута.</p>	<p>Документовани План управљања заштитом здравља и безбједности на раду – ажурни подаци о статистици здравља и безбједности.</p> <p>Аутопутевима РС доставити информације о примјени а статистику доставити ЕБРД.</p>	
4.3	<p>Провјера безбједности пута: Провјеру (ревизију) безбједности пута у складу са ЕУ Директивом 2008/906/ЕС (и одговарајућим законским прописима РС) мора извршити независно, овлашћено тијело, провјером Главног пројекта.</p> <p>На основу резултата провјере (ревизије) безбједности потребно је унаприједити Главни пројекат економски изводљивим рјешењима. У случају да нека од мјера наведена у Провјери безбједности не буде укључена у</p>	<p>Смањење ризика од удеса и унапређење безбједности саобраћаја у локалној</p>	<p>УР 4: Здравље и безбједност</p>	<p><i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС да одаберу консултанта.</p> <p><i>Ресурси:</i> Аутопутеви РС да</p>	<p>Прије завршетка Главног пројекта и накнадно, након кључних фаза, како је захтјевано ЕУ Директивом</p>	<p>Документована Провјера безбједности пута.</p> <p>Ажурирани Главни пројекат и тендерска</p>	

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
	пројектну документацију, разлози за то морају бити усаглашени са ЕБРД. Инспекција безбједности саобраћаја мора бити спроведена када аутопут буде пуштен у рад и ако буде потребно, акциони планови за мања унапријеђења морају бити израђени и спроведени.	заједници.		покрију трошкове консултанта.	2008/96/ЕС.	документација. Извјештај о томе у Годишњем извјештају о заштити животне средине и социјалним питањима ка ЕБРД.	
4.4	<p>План управљања саобраћајем: Извођач мора укључити одговарајуће мјере заштите здравља и безбједности локалне заједнице у План управљања заштитом животне средине и социјалних питања током градње и План управљања саобраћајем.</p> <p>Транспортним путевима се морају заобићи насеља, колико год је то могуће – дефинисати Планом управљања саобраћајем. Возачи морају проћи обуку за безбједну вожњу и кодекс понашања.</p> <p>Планом управљања саобраћајем предвидјети фазно извођење радова у циљу осигурања локалног приступа, укључујући јавни транспорт.</p> <p>Извођач треба да прати ризике по безбједност саобраћаја и путева (укључујући удесе) у оквиру дијела „Радови“ у склопу свог Плана управљања саобраћајем.</p>	Усклађеност са ЕБРД Условима за реализацију у области заштите здравља и безбједности, умањење ризика од прекида путних веза за локалне заједнице и људе који се баве пољопривредом.	УР 4: Здравље и безбједност	<p><i>Одговорност:</i> Извођач.</p> <p>Ревизија од стране Надзора.</p> <p><i>Ресурси:</i> Извођач – одријеђена особа за управљање заштитом здравља и безбједности.</p>	План мора бити достављен и одобрен од стране Надзора прије почетка изградње. Примјењивати током градње.	Документован План управљања саобраћајем. Аутопутевима РС доставити информације о примјени а статистику доставити ЕБРД.	
УР 5 Откуп земљишта, принудно пресељење и економско измјештање							
5.1	<p>Израда и примјена Плана за откуп земљишта и пресељење:</p> <p>Израдити План за откуп земљишта и пресељење у складу са Законом о експропријацији¹ у ЕБРД Условом за реализацију бр. 5. Оквир за откуп земљишта и пресељење урађен за Пројекат ће бити основа за израду Плана, укључујући примјену мјера захтјеваних Оквиром које се тичу додатног укључивања особа под утицајем Пројекта.</p>	Усклађеност са ЕБРД захтјевима и домаћим законским прописима.	УР 5: Откуп земљишта, принудно пресељење и економско измјештање	<p><i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС.</p> <p><i>Ресурси:</i> Аутопутеви РС да одриједне адекватне ресурсе за рад на примјени Оквира и Плана.</p>	Прије почетка изградње.	<p>Доставити План за откуп земљишта и пресељење на преглед ЕБРД.</p> <p>Документован и промјењен План за откуп земљишта и пресељење.</p> <p>Извјештај о примјени у Годишњем извјештају о заштити животне средине и социјалним</p>	

¹ Службени Гласник РС, бр. 112/06, 37/07, 66/08, 110/08, 106/10, 121/10, 2/15, 79/15

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
						питањима ка ЕБРД.	
5.2	Материјали за консултације о откупу земљишта и пресељењу: израдити материјале за консултације (памфлети, постери) о процесу експропријације, Оквиру и Плану за откуп земљишта и пресељење и информацијама о механизму за жалбе за потребе консултација са особама обухваћеним Пројектом. Материјали треба да буду на српском језику.	Усклађеност са ЕБРД захтјевима и домаћим законским прописима.	УР 5: Откуп земљишта, принудно пресељење и економско размјештање	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС. <i>Ресурси:</i> Аутопутеви РС.	Материјал да буде спреман за јавне састанке и консултације о откупу земљишта и пресељењу..	Материјал за консултације доступан и подијељен у локалној заједници и особама под утицајем Пројекта.	
УР 6	Биодиверзитет и живи природни ресурси						
6.1	Скрининг биодиверзитета Прије почетка градње, Аутопутеви РС морају спровести скрининг биодиверзитета током којег ће искусни еколози извршити теренски обилазак подручја Пројекта. Скрининг треба да обухвати слиједеће: - Утврђивање присуства природних станишта или других значајних карактеристика биодиверзитета који ми могли бити угрожени Пројектом; - Утврђивање ризика које Пројекат представља за све идентификоване природне карактеристике од интереса; - Дефинисање мјера за ублажавање тако да се избјегне губитак природних карактеристика од интереса; и - Утврђивање да ли је потребно израдити и примјени План управљања биодиверзитетом. Скрининг биодиверзитета треба посебно да провјери ризике за шуме храста, граба и букве на подручју планираног усјека и тунелских портала и да дефинише одговарајуће мјере за ублажавање негативних утицаја.	На одговарајући начин је одговорено на све утицаје на животну средину и социјална питања током градње. Усклађеност са ЕБРД Условима за реализацију.	УР 1: Процјена и управљање утицајима и аспектима заштите животне средине и социјалних питања. УР 6: Заштита биодиверзитета и одрживо управљање живим природним ресурсима.	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС да ангажују Консултанта. <i>Ресурси:</i> Консултант и запослени Аутопутева РС.	Прије почетка градње.	Извјештај о скринингу биодиверзитета, прихваћен од стране Аутопутева РС и ЕБРД.	
6.2	План управљања позајмиштима: Аутопутеви РС морају осигурати да тендерском документацијом буде захтјевано да Извођач изради План управљања позајмиштима (види 1.1) који ће укључити: локације позајмишта, план приступа, управљање емисијом прашине на путевима, локације и управљање одложеним материјалом, план рехабилитације локација и посвијећеност прибављању свих потребних дозвола. Евентуалну експлоатацију материјала из ријеке Босне мора претходно одобрити надлежни орган а Надзор потврдити да неће ријечна станишта неће бити угрожена.	Погоршање квалитета воде и деградација корита водотока.	УР 6: Заштита биодиверзитета и одрживо управљање живим природним ресурсима.	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС. <i>Ресурси:</i> Извођач да укључи трошкове у цијену Понуде.	Захтјев укључити у тендерску документацију. План мора бити спреман за одобрење прије почетка радова.	Одговарајуће поглавље у тендерској документацији. План управљања позајмиштима одобрен од стране Надзора.	
УР 8	Културно наслеђе						
8.1	Процедура за управљање случајним археолошким налазима: Аутопутеви РС морају захтјевати од Извођача да у План управљања	Умањење ризика за културно	УР 8: Културно наслеђе.	<i>Одговорност:</i> Аутопутеви РС.	Захтјев укључити у тендерску	Одговарајуће поглавље у тендерској	

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус		
	заштитом животне средине и социјалним питањима током градње укључи и процедуре за заштиту непокретних културних добара на пројектном подручју и примјени процедуре за управљање случајним археолошким налазима, у складу са захтјевима Еколошке дозволе и ЕБРД УР бр. 8.	наслјеђе.		Ресурси: Извођач да укључи трошкове у цијену Понуде.	документацију. План мора бити спреман за одобрење прије почетка радова.	документацији.			
УР10	Објављивање информација и укључивање заинтересованих страна								
10.1	<p>Укључивање заинтересованих страна и објављивање информација о пројекту: Примјенити План укључивања заинтересованих страна и ажурирати по потреби. Аутопутеви РС треба да осигурају да су Извођач (и кад је потребно и Надзор) укључени у комуникацију са заинтересованим странама и да примјењују мјере из Плана. Извођач мора израдити сопствени План укључивања заинтересованих страна који ће се односити на његов дио реализације пројекта и у Плану дати одговарајуће референце на План Аутопутева РС.</p> <p>Мјере прије почетка градње укључују најмање слиједеће:</p> <ul style="list-style-type: none"> Јавно објавити Студију утицаја за Пројекат, Нетехнички резиме, План укључивања заинтересованих страна, Оквир за откуп земљишта и пресељење и овај Акциони план на интернет страници Аутопутева РС. Спровести консултативне састанке са особама обухваћеним Пројектом у циљу социо-економског пописа и анализе пописних резултата да би се осигурало да су све непокретности (укључујући оне које нису уписане у земљишне књиге) идентификоване и укључене у План за откуп земљишта и пресељење. Током ових консултација обезбједити објашњења о новим приступним путевима и приступима на нови аутопут када буде изграђен; за ово користити Нетехнички резиме и карте Пројекта. Списак подвожњака и приступа преко локалних сервисних саобраћајница треба да буде доступна током ових консултација. Сви материјали који ће се достављати јавности и користити за консултације треба да буду на српском језику. 	Управљање ризицима и утицајима на локалну заједницу под утицајем Пројекта и друге заинтересоване стране.	УР 10: Објављивање информација и укључивање заинтересованих страна	<p><i>Одговорност:</i></p> <p>Аутопутеви РС.</p> <p>Извођач.</p> <p><i>Ресурси:</i></p> <p>Аутопутеви РС.</p> <p>Извођач.</p> <p><i>(Надзор ако је потребно).</i></p>	Прије почетка градње, примјењивати током градње и коришћења аутопута.	План укључивања заинтересованих страна Извођача урађен прије почетка градње.	Спроведене консултације, објављене информације и План укључивања заинтересованих страна ажуриран како је захтјevano.	Извјештај о томе у Годишњем извјештају о заштити животне средине и социјалним питањима ка ЕБРД.	
10.2	Механизам за рјешавање жалби: Аутопутеви РС ће јавно објавити информације о механизму за рјешавање жалби у Пројекту. Памфлет или постер ће бити урађен са објашњењем механизма. Уговори са Надзором и Извођачем ће такође укључити захтјеве у вези њихових улога у рјешавању жалби. Све жалбе морају бити забиљежене и њихов статус праћен.								
10.3	<p>Одриједити особу задужену за укључивање заинтересованих страна на нивоу предузећа. Особа мора имати јасне одговорности за слиједеће:</p> <ul style="list-style-type: none"> Координацију активности на укључивању заинтересованих страна са другим дијеловима предузећа; Мониторинг примјене Плана укључивања заинтересованих 	Ефективно управљање заинтересованим странама	УР 10: Објављивање информација и укључивање заинтересованих	<p><i>Одговорност:</i></p> <p>Аутопутеви РС.</p> <p>Извођач.</p>	Што је прије могуће.	Задужена особа за укључивање заинтересованих страна одријеђена и о томе обавијештена			

Бр.	Мјера заштите животне средине и социјалних питања	Ризици / користи за животну средину и социјална питања	Захтјев (законски пропис, ЕБРД Услов за реализацију, добра пракса)	Ресурси, инвестиције, одговорности	Временски оквир	Циљ и критеријум за вриједновање успјешне реализације	Статус
	<p>страна;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Чување записа о укључивању заинтересованих страна, укључујући јавне састанке. - Објављивање свих значајних информација и документације; - Управљање жалбама заинтересованих страна и чување записа, као и идентификовање могућих ризика у вези изнијетих жалби и одријеђивање корективних мјера, у сарадњи са другим службама Аутопутева РС; - Ажурирање Плана за укључивање заинтересованих страна; - Извјештавање руководства Аутопутева РС и ЕБРД о активностима на укључивању заинтересованих страна. 		страна	<p><i>Ресурси:</i></p> <p>Аутопутеви РС.</p>		ЕБРД.	